

СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ ДО МЕДІАОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Дяченко І. М., к.н. із соціальних комунікацій, доцент
Класичний приватний університет м. Запоріжжя*

Потужний розвиток інформаційного суспільства зумовлює нові запити щодо журналістської підготовки, оскільки в сучасних умовах інформаційного суспільства дедалі більше посилюється роль мас-медіа як соціального інституту. Зростання впливу різноманітних мас-медіа на долі країн зумовлюють особливо прискіпливе ставлення до професії журналіста, зумовлює необхідність пошуку нових форм і методів підготовки майбутніх журналістів, а також підготовки їх до медіаосвітньої діяльності.

Медіаосвіта є невід'ємною частина сучасного світу, а журналісти як посередники між інформацією та суспільством відіграють ключову роль у формуванні медіаграмотності.

Медіаграмотність – це вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити її, розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують [1].

Як компонент медіакультури медіаграмотність сприяє ефективному цілеспрямованому використанню необхідної адекватної інформації, критичному її аналізу, перевірці на вірогідність, свідомому аналітичному підходу до її ретрансляції; виступає є чинником розвитку критичного

мислення майбутнього журналіста. Тому важливим завданням журналістської освіти є формування у студентів медіаграмотності, в тому числі шляхом упровадження ефективних освітніх технологій, серед яких – прикладні соціально-комунікаційні.

Ефективність роботи сучасних медіа багато в чому залежить від медіаграмотності журналістів. Медіаграмотність передбачає постійну перевірку, аналіз та критичну оцінку одержаної інформації, яку слід здобувати в різноманітних джерелах, навіть діаметрально протилежних за ідеологічною спрямованістю. Головне – вміти критично ставитися до отриманої інформації та сприймати її, аналізуючи й адекватно оцінюючи.

Тому в процесі професійної підготовки здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Журналістика та соціальні комунікації» в процесі професійної підготовки повинні навчитися усвідомлювати свою соціальну роль в українському суспільстві й у світі загалом, а значить – вони, насамперед, мають бути медіаграмотними. Їхня підготовка повинна включати не лише навички збору та подачі новин, а й глибоке розуміння медіапроцесів та здатності до медіаосвітньої діяльності.

Професійна підготовки майбутніх журналістів – інструмент забезпечення фундаментальних прав і свобод людини, підвищення темпів соціально-економічного й науково-технічного розвитку, гуманізації суспільства, утвердження культури. Вона визначає основні соціальні запити, цілі й завдання щодо забезпечення розвитку цієї сфери суспільного буття, гарантує їх запровадження шляхом реалізації погоджених дій держави й суспільства [2].

Майбутні журналісти в контексті медіаосвітньої діяльності повинні вміти:

– аналізувати інформацію, виявляти маніпуляції та дезінформацію та навчати аудиторію критично оцінювати медіаконтент;

- розуміти процеси комунікації, вплив медіа на суспільство, знати теорії інформації та масових комунікацій;
- критично оцінювати новини, статті, відео, розпізнавати маніпуляції, фейки та пропаганду;
- знати особливості різних медіа (традиційних та цифрових), їхніх сильних і слабких сторін, а також впливу на аудиторію;
- готувати матеріали, які відповідають етичним стандартам і сприяють розвитку критичного мислення аудиторії;
- відчувати потреби, інтереси та особливості різних аудиторій для створення ефективних медіаповідомлень;
- проводити публічні виступи, тренінги, семінари тощо.

Розуміння медіаосвіти допомагає журналістам усвідомлювати свою відповідальність за поширення інформації та її вплив на суспільство.

Використання в освітньому процесі здобувачів журналістської освіти прикладних соціально-комунікаційних технологій сприяє розвитку критичного і творчого мислення майбутніх журналістів як ключового механізму генерації нових ідей; оперативному прийняттю студентами самостійних рішень.

Застосування інтерактивних методів навчання стимулює пізнавальну діяльність студентів, розвиток їхніх комунікативних умінь; зумовлює успішне виконання творчих завдань; сприяє педагогічній взаємодії; виховує рочуття журналістського колективізму.

Майбутніх журналістів необхідно спрямовувати на те, що в умовах інформатизації, вони, формуючи громадську думку, допомагають виробленню громадянських та ціннісних орієнтирів суспільства.

Відкриття експериментальних майданчиків, творчих лабораторій; проведення майстер-класів; розробка системи нестандартних методів навчання, зокрема ділових ігор, під час яких кожен студент-журналіст міг би розвивати власний творчий потенціал, формувати свою журналістську

індивідуальність, саморозвиватися й самовдосконалюватися – сприятливі умови для розвитку конкурентоспроможності майбутніх фахівців спеціальності 061 Журналістика.

Застосування в освітньому процесі електронних освітніх ресурсів, зокрема системи електронного забезпечення навчання майбутніх журналістів, якою, наприклад, у Класичному приватному університеті м. Запоріжжя є «Віртуальна аудиторія» (сайт підтримки освітніх програм), зумовлена широким діапазоном інформаційно-комунікаційних і технологічних засобів у вищій освіті.

Варто зауважити, що створення інформаційного освітнього середовища за допомогою ІКТ в освітньому процесі активізують та інтегрують навчальні ресурси (зокрема інфографіку як засіб візуалізації освітнього контенту, засоби презентації навчального матеріалу з мультимедійними ефектами, що сприяє використанню програмного забезпечення для виконання практичних (лабораторних) робіт, створення студентами творчих проєктів, власного інфографічного продукту тощо.

Отже, підготовка журналістів до медіаосвітньої діяльності є важливим завданням для сучасної вищої освіти. Завдяки цьому ми зможемо сформувати покоління журналістів, які не тільки інформують, але й навчають суспільство критично мислити, аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані рішення..

Література:

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: http://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya.
2. Левківський К. Якісна освіта – запорука самореалізації особистості. *Вища школа*. 2010. № 1. С. 5–14.